

Obiskali so nas martinariji iz železarne v Sisku

Preteklo soboto je prispela na Jesenice skupina 50 delavcev in uslužbencev iz martinarne Železarne Sisak. Dopoldan so si ogledali najvažnejše obrate naše železarne, popoldan pa so se v prostorih Kazine sestali člani obratnega delavskega sveta martinarne Železarne Sisak s člani delavskega sveta EE martinarna naše železarne.

Na tem sestanku so se člani delavskih svetov iz martinarn obeh železarn pogovarjali o najrazličnejših problemih. Govorili so o izkušnjah v zvezi z delavskim samoupravljanjem tako pri nas kot v Sisku, o problemih proizvodnje in proizvodnih stroških, o organizaciji dela, o kvalitetni problematiki, o načinu obveščanja kolektiva, o vprašanju formiranja osebnih dohodkov, o načinu dela političnih organizacij v obratu ter še o različnih drob nih zadevah, ki so bile zanimive tako za predstavnike Siska kakor tudi Jeseničane.

Sestanek je potekal v izredno prijetnem vzdušju in ob slovesu so predstavniki Siska povabili naše martinarije, da naj jim čimprej vrnejo obisk.

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE
J E S E N I C E

JESENICE, 6. aprila 1963

Številka 14/V

Ob letni konferenci sindikalne organizacije Železarne Jesenice

Naša prizadevanja bomo morali povečati v vseh smereh

Preteklo nedeljo je bila v dvorani Delavskega doma pri Jeleni redna letna konferenca sindikalne organizacije Železarne Jesenice. — Poleg delegatov se je je udeležilo tudi nekaj gostov, ki so vsi z zanimanjem poslušali poročilo predsednika Izvršnega odbora, tov. Miroslava Feldina.

Predsednik je v svojem poročilu najprej obravnaval važnejše dogodke doma in v svetu v preteklem letu in poudaril, da je bilo preteklo obdobje eno tistih, ki si ga bomo dobro zapomnili. Številne spremembe v svetovnem in našem notranjem življenju so vtisnile globok pečat obdobju, za katerega podajamo obračun svojega dela. Omenil je tudi odgovorne in važne naloge, ki so pred nami v zvezi z reševanjem družbeno-ekonomskih in političnih nalog v letošnjem letu. Trenutno so največja naloga volitve v nove občinske, okrajne, republiške in zvezne skupščinske organe, za katere morajo biti priprave čim bolj temeljite. Čim

(Nadaljevanje na 4-5 str.)

Letošnja konferenca Izvršnega odbora sindikalne organizacije je potekala pod geslom »Človek — proizvodnja — samoupravljanje«. Zaradi tega so delegati in gostje posvetili največ pozornosti delovnemu človeku in njegovim vsakodnevnim problemom

Operativnega načrta v marcu nismo v celoti izpolnili

Železarna Jesenice je izpolnila operativni plan za marec v skupni proizvodnji s 96,8 %, plan blagovne proizvodnje pa s 103,4 % (samo za tuje naročnike).

V topilnicah je bila dosežena skupna proizvodnja s 97,2 %, samo martinarna ni dosegla načrta zaradi objektivnih težav. Na plavžu II so končali glavni remont in prvo surovo železo je priteklo 25. 3. 1963. Elektropeč pa je dosegla v marcu rekordno proizvodnjo — 1.454 ton jekla.

Tudi v valjarnah niso dosegli skupne proizvodnje. Plan so izpolnili le 95 %.

Težka proga ga ni izpolnila zaradi okvare valjčnega sfojala. Popravilo je trajalo tri dni in so zaradi tega izgubili 1500 ton proizvodnje. Na lahkkih progah so imeli delno težavo z vodno energijo in pomanjkanjem delavcev. Žična valjarna ni izpolnila plana zaradi pomanjkanja vodne energije v začetku meseca. Valjarna 2400 ni izpolnila načrta zaradi okvare na generatorju (pomanjkanje plina), izpada električne energije in delnega popravila potisne peči. V valjarni 1300 so izdelali prvo količino (okrog 20 ton) dinamo pločevine za

izvoz. Tudi v tem obratu so imeli težave zaradi pomanjkanja delavcev.

Skupna proizvodnja v predelovalnih obratih je bila dosežena samo z 98,9 %. Plana žičarna ni izpolnila zaradi bolezenske odsotnosti žičarjev, cevarna pa zaradi pomanjkanja cinka. Elektroodni oddelek je obratoval normalno na dve izmeni, vendar so imeli težave z uvoznimi surovinami. Proizvodni plan bele pločevine je bil dosežen samo s 50,7 %.

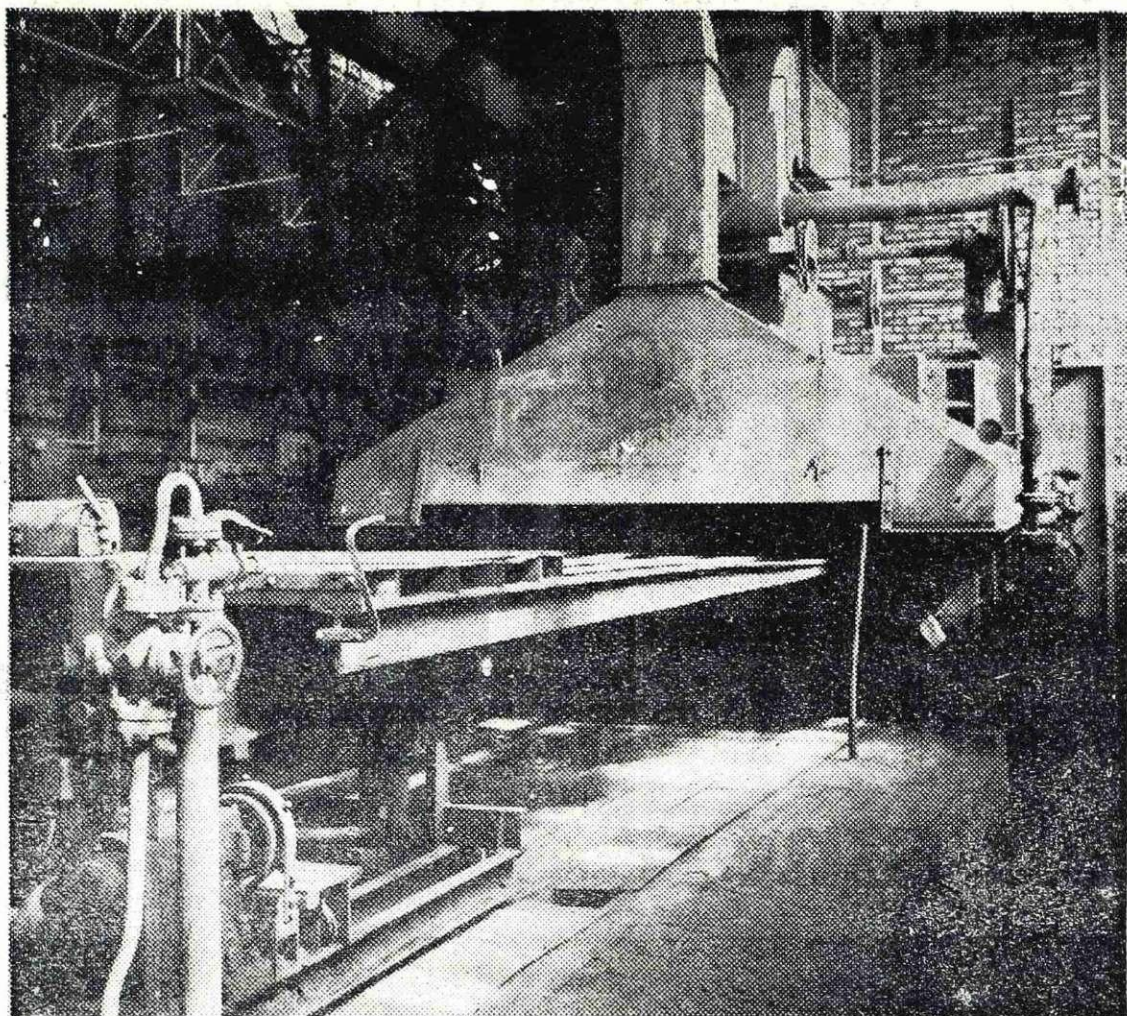
Tudi v tem mesecu smo delali za izvoz.

R. J.

Proizvodnja v marcu

Izpolnitev po obratih

Ekonomska enota	Izpolnitev operativ. plana v %	
	Skupna proizv.	Blagovna proizv.
plavž	100,5	—
martinarna	94,8	—
elektro peč	109,4	—
livarne	112,4	93,3
opekarna	104,3	—
Skupaj topilnice	97,2	93,3
težka proga	92,8	158,2
lahke proge	100,7	99,9
žična valjarna	96,5	—
valjarna 2400	92,6	93,8
valjarna 1300	104,2	103,9
jeklovlek	109,8	110,4
Skupaj valjarne	95,9	103,9
hladna valjarna	106,3	106,7
žičarna	97,7	98,0
žebljarna	105,2	104,1
cevarna	80,1	80,2
elektroodni oddelek	115,2	115,6
Skupaj predelovalni	98,9	99,3
Skupaj železarna	96,8	103,4

Preteklo soboto so začeli z rušenjem stare plinske normalizirne peči v adjustaži valjarne 1300. Naše podjetje je normalizirno peč nabavilo že leta 1938 pri firmi Ignis in je že odslužila svojemu namenu. Pločevino, ki je bila namenjena za normaliziranje, so zalagali v peč s pomočjo posebnega šaržirnega voza z vilicami. Namenjena je bila v glavnem za normaliziranje dekapirane pločevine. Ker je bila zmogljivost peči samo 250 kg/h, je ob vedno večjih potrebah po dekapirani pločevini za današnje razmere postala neekonomična. Peč bodo po demontaži vskladiščili na Blejski Dobravi in jo poizkusili tudi prodati

EE valjarna 2400

Težave pri adjustiranju

Na 18. redni seji delavskega sveta EE valjarne 2400 so pregledali sklepe CDS ter izplačila za februar. Na tej seji so tudi analizirali stanje proizvodnje v marcu ter smrtno nesrečo v martinarni in razpravljali o nekaterih kadrovskih vprašanjih.

Iz zapisnika te seje povzemamo, da so zelo kritično obravnavali stanje proizvodnje v marcu. Proizvodni plan za marec je znašal 8.200 ton, toda do 21. marca, ko je bila seja DS EE, so stehali le okrog 3.500 ton pločevine. Obratovodja je s tem v zvezi poudaril, da tako kritične situacije niso imele že nekaj let. Težave so nastale v ad-

manjše število zrezanih plošč na krožnih škarjah.

V razpravi sta sodelovala tudi tov. Jože Ušeničnik in delovodja Janko Smolej. Tov. Ušeničnik meni, da bi morali že na pripravi dela paziti na pravilno reguliranje valjane pločevine, da se ne bi dogajalo tako, da krožne škarje mirujejo, na drugi strani pa se kopiči pločevina ob transportni liniji. Delovodja Janko Smolej je še dodal, da mora obratovodstvo skrbeti za urejeno organizacijo dela od valjanja do adjustiranja. Predlagal je tudi, da bi program dela tako uredili, da bi vseboval 60 % plošč za direktno vezanje, ostanek pa za normaliziranje itd.

Ob zaključku seje so še zadolžili obratovodstvo, da pravočasno preskrbi delavce, ki bodo zasedli izpraznjena delovna mesta. Na ta način bodo omogočili, da bo delo tudi ob nedeljah lažje potekalo. Po mnenju obratovodje bo treba računati tudi z delavci, ki pridejo iz ŽIS. Pred kratkim so v valjarni 2400 objavili razpis za delovno

mesto vodje valjavca in ključarja. Na seji DS EE so sprejeli sklep, da bo delovno mesto vodje valjavca zasedel Valentin Kejžar, ki se je prijavil na razpis, delovno mesto ključarja pa Janez Pogačar.

Rekordna proizvodnja na elektropeči

V marcu je bila na elektropeči dosežena rekordna proizvodnja 1454 ton. To je za 129 ton več, kot je bila do sedaj najvišja proizvodnja, dosežena lani v marcu.

Poleg najvišje proizvodnje pa je bilo izdelanih 198 ton jekla kvalitete prokron, kar je za 133 ton več kot lansko mesečno povprečje.

Pri delu pa smo naleteli na razne težave, ki zavirajo normalno odvijanje programa odhivanja jekla. Glavna ovira so uvožene surovine, ki ne prihajajo pravočasno ter s tem onemogočajo pravilno razvrstitev kvalitetnih šarž, ko je peč sposobna za izdelovanje le-teh.

Druga težava je kisik. Pri izdelavi visokolegiranih nizkoogljičnih jekel je kisik kot baza za oksidacijo neobhodno potrebna surovina. Brez kisika si ne moremo misliti

proizvodnje nerjavečega, proti kislini odpornega jekla z 0,05 % dovoljenim ogljikom. Včasih smo izdelovali nerjaveče jeklo z 0,15 % C. Danes kupci s to analizo niso več zadovoljni.

Kot tretja težava pri prehodu v kvaliteto se nam pojavlja ozko grlo v žarilnici blokov. V žarilnici sta dve žarilni peči zmogljivosti 20 in 60 ton. 20-tonska žarilna peč je v večji meri zasedena z gretjem kokila, ki so zaradi razpok pri vlivanju neupo-

rabne in jih z gretjem in ponovnim varjenjem ponovno usposobijo za uporabo. 60-tonska žarilna peč je zasedena z žarjenjem ingotov ter raznimi službami livarni in drugim obratom. Zasedenost žarilne peči občutimo ravno v tem času prehoda v kvaliteto, ker je potrebno vsa trša jekla pred struženjem mehko žariti. Teh kvalitet je sedaj toliko, da ingoti ostajajo na zalogi pri žarilnici in čakajo na žarjenje, ker sta obe peči močno zasedeni z raznimi službami, namesto da bi jih odpremljali v valjarne na valjanje in v prodajo.

Le z rednim odpremljanjem ingotov v valjarne nam bo mogoče ustvariti zaželeno končno izdelke. G. F.

Svetovni dan zdravja

Vsako leto proslavljamo na dan 7. aprila svetovni dan zdravja. Ta datum je tesno povezan z obletnico ustanovitve svetovne zdravstvene organizacije. Osnovni cilj te organizacije je v tem, da pomaga vsem državam skrbeti za zdrave življenjske razmere, da preprečuje širjenje bolezni iz dežele v deželo, da izkorenini množična obolenja in doseže čim večji napredek v strokovnem razvoju zdravstvene službe.

V letošnjem letu je za proslavo svetovnega dneva zdravja izbrana tema z geslom »Lakota — bolezen milijonov«. Z izbrano temo naj bi podprli borbo proti lakoti, ki jo je že v letu 1960 pričela izvajati organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo — FAO.

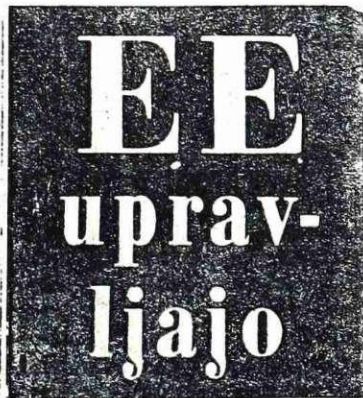
Po vsem svetu živi danes več milijonov ljudi, ki nimajo dovolj hrane, da bi se lahko pravilno prehranjevali. To vprašanje je po svoji naravi mednarodnega pomena in zahteva da ga vsaka dežela intenzivno rešuje.

Pri nas sicer ne moremo govoriti o lakoti, zavedati pa se moramo, da nezadostna in nepravilno sestavljena hrana neposredno vpliva na zdravstveno stanje prebivalstva.

V šolski ambulanti in v otroškem dispanzerju na Jesenicah so zdravniki ugotovili, da je od vseh pregledanih otrok skoraj 10 % takih, ki so slabo hranjeni in se jim kažejo vidne posledice. Od pregledanih predšolskih otrok je 2,87 % takih, ki kažejo znake pomanjkanja vitaminov in drugih, za organizem zelo važnih elementov hrane. Pri šolskih otrocih pa se je ta odstotek povečal že na 6,84 %, kar nam dokazuje, da je prehrana šolskega otroka še v marsičem pomanjkljiva. Tudi podatki o zdravstvenem stanju zavarovancev nam povedo, da je od vseh obolelih več kot 5 % takih, ki trpijo zaradi bolezni želodca in dvanajsternika. Samo zaradi te bolezni je bilo v naši občini leta 1962 14.120 bolniških dni. Nezdrav način prehranjevanja odraslih ljudi je tudi pri teh obolenjih močan in pogost vzrok. Med vzroke za slabo ali nezdravo prehrano pa včasih lahko prištevamo tudi slabo založenost naših živilskih obratov. Pogosti pa so tudi primeri, ko prodajajo pokvarjena in zdravju škodljiva živila.

V zadnjih štirih letih je morala sanitarna inspekcija na Jesenicah uničiti razmeroma veliko količino živil. Vrednost teh živil znaša blizu 4 milijone dinarjev, medtem ko so podjetja sama uničila najmanj desetkrat toliko živil, ki so se jim pokvarila. Izboljšanje prehrane našega prebivalstva je vsekakor izrednega pomena, ker bomo istočasno izboljšali tudi zdravstveno stanje naših ljudi.

Pavle Dolar

justaži, ker so imeli v tem času zelo malo medfazne pločevine. Ob razpravi o tej zadevi so ugotovili več objektivnih in tudi subjektivnih vzrokov, ki so vplivali na

Izdelovanje lunker plošč v martinarni

Za zmanjšanje lunkerja kvalitetnejše pločevine, ki jo valjamo iz bram, uporabljamo med vlivanjem v zgornjem delu kokile posebne izolacijske plošče, ki jih izdelujemo v martinarni. Za izdelavo teh plošč uporabljamo stiskalnice na stisnjeni zrak, da pa postanejo dovolj trdne, jih po stiskanju sušimo v posebni peči na temperaturi okoli 200 stopinj.

Pred osmimi leti je bila v martinarni postavljena zvonasta sušilna peč za sušenje lunker plošč, ki je za takratne potrebe zadostovala. Toda že po nekaj letih smo ugotovili, da je zaradi vedno večjega povpraševanja po jeklu

za kotlovsko pločevino, kjer te plošče v glavnem uporabljamo, nujno treba zgraditi novo in večjo peč.

Nova peč je bila zgrajena na spodnjem koncu hale martinarne, kjer je tudi ob enem stiskalnica za stiskanje lunker plošč in skladišče izdelanih plošč.

Postopoma smo pričeli tudi razmišljati, kako bi izboljšali izolacijsko sposobnost lunker plošč in s tem povišali izplen odlitega jekla. Tako smo začeli serijo različnih poizkusov, ki so nam dali lepe rezultate. Delali smo poizkuse s tujimi lunkerji in z mešanico koksa ter plavžarske žilindre. Na podlagi rezultatov teh poizkusov smo pričeli serijsko izdelovati nove vrste lunker plošč, ki so se pri uporabi dobro obnesle.

Poleg martinarne uporabljamo naše plošče tudi elektropeč pri vlivanju elektro jekla v bramske formate kokil in smo samo v preteklem mesecu uporabili naše plošče pri vlivanju 52 elektro šarž.

Na koncu naj omenim še to, da so pri tem delu zaposleni sami mladi delavci, ki kažejo veliko zanimanje za svoje delo ter s tem doprinašajo svoj delež k izboljšanju kvalitete jekla, izdelanega v martinarni.

S. Š.

Razprava o družbenem planu na Hrušici

V obratu javornik II so izdali že četrto in peto številko »novic«, s katerimi obveščajo člane kolektiva o najvažnejših problemih obrata. Iz pete številke povzemamo, da so pred kratkim na delovnem mestu zakladalca paketne peči montirali poskusno zračno napravo (zaveso), ki bo delavce ščitila pred velikim vročino.

Da bi izboljšali udeležbo na sejah zbora ekonomske enote, bo predsednik zbora v prihodnjih dneh naslovil na člane kolektiva poseben apel s priporočilom, da delavci ta navodila tudi upoštevajo.

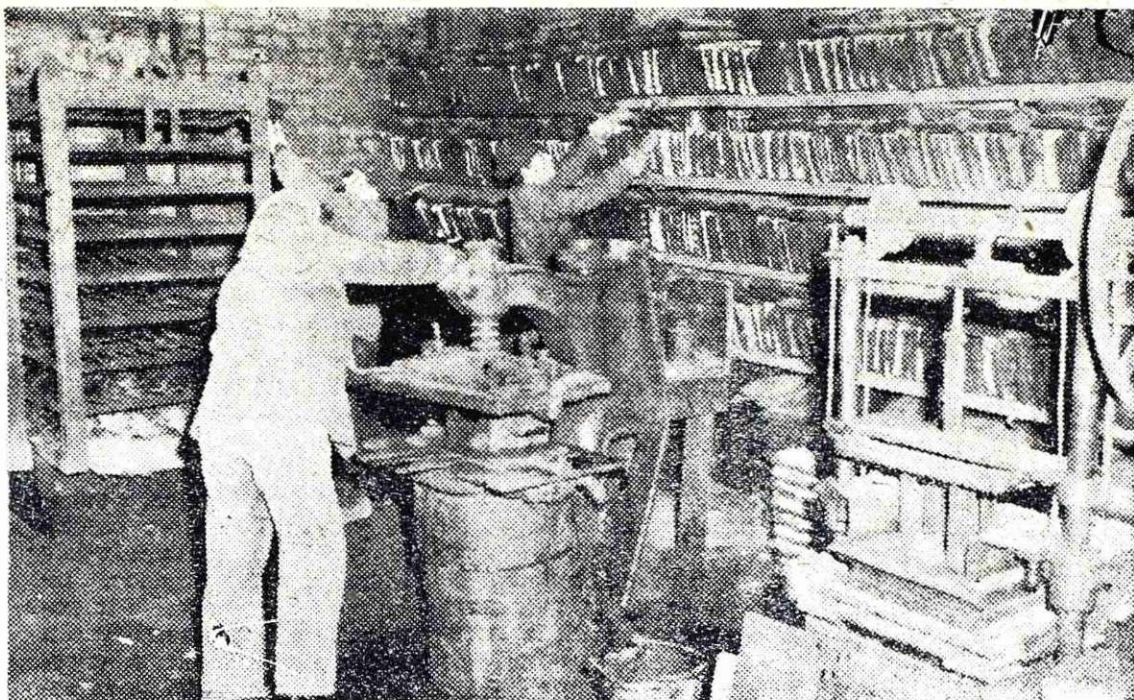
Tre dni so v obratu javornik II uvedli še eno novost s tem, da so namestili štiri zaklenjene rdeče skrinjice, ki bodo namenjene članom kolektiva za pritožbe in prošnje. Te morajo biti podpisane s polnim podpisom prosilca ali pritožnika, komisija v sestavi predsednika DS EE, predsednika sindikalnega odbora, sekretarja OO ZKS in obratovodje pa zagotavlja popolno anonimnost. Nepodpisanih prispevkov komisija ne bo obravnavala.

V zadnjem tednu je bilo v obratu precej sprememb, kajti v JLA je odšlo kar 12 članov kolektiva, trije so bili upokojeni, štirje člani kolektiva pa so odšli drugam. V istem času so sprejeli na delo dva nova sodelavca.

29. marca je bil v krajevni skupnosti Hrušica zbor volivcev. Razpravljali so o predlogu družbenega plana in o proračunu občine. S predlogom so se v glavnem strinjali, kot dopolnitev pa so predlagali popravilo mostu preko Save ob železniški postaji, regulacijo potoka skozi vas in ureditev vodovodnega gospodarstva.

Z lastnimi sredstvi in močmi bodo uredili parkirni prostor s tem, da bodo sredstva, ki so za to predvidena, uporabljena za vodovod. Iz obširne razprave je bilo razvidno, da volivci poznajo svoje probleme in da tudi računajo z realnimi možnostmi. Predlagali so tudi, da bi bilo, ko bodo na Jesenicah zazidalne površine izkoriščene, bolj primerno graditi stanovanjske hiše na Hrušici kot na Lipcah.

B. B.

Na spodnjem koncu martinarske hale je stiskalnica za stiskanje lunker plošč. Nova vrsta teh plošč se je pri uporabi zelo dobro obnesla

34. redna seja UO

Na 34. redni seji dne 27. 3. 1963 je UO razpravljal o novem predlogu delitve malice v železarni, analiziral je seje DS, UO in ZEE ter reševal tekoča vprašanja in prošnje.

UO se je odločil za drugo varianto predloga Gostinske enote »Železar« o novi organizaciji delitve malice, ki predvideva delitev malice v kantinah, kjer bi poleg dosedanjih jestvin (kruh, klobase, slaniha, suho meso, slaščice, konzerve in podobno) prodajali golaž, vampe, obare, mleko, čaj, črno kavo, turško kavo ter druga hladna in topla jedila.

Zato je UO sklenil, da v zvezi s tako organizacijo delitve malice predlaga preko komisije za organizacijo CDS naslednje sklepe:

1. Hrano v kantinah bi plačevali z boni, ki jih bo vsak član našega kolektiva lahko nabavil mesečno največ 3000, s tem da bo zanje plačal 1.000 din, ali pa manj po želji in v razmerju 1:3 (za 800 din – 2400 bonov, za 600 din – 1800 bonov itd.). Z boni bi lahko plačevali vse artikule, ki jih bo imela kantina na zalogi, razen tobačnih izdelkov.

2. Tuja podjetja, ki delajo v železarni, bodo prav tako lahko dobila malice v kantinah, vendar bodo morali njihovi delavci plačevati hrano z gotovino.

3. Kantine naj bodo odprte: dopoldne od 8. do 11. ure, popoldan od 17. do 20. ure in ponoči od 24. do 3. ure.

Kantine v vročih obratih (plavž, martinarna, valjarne) pa naj bodo za pijačo odprte neprekinjeno na vseh treh izmenah. Vsega skupaj naj bi bilo v železarni 8 kantin.

4. Ker bo mleko prenešeno kot artikel v kantine, se brezplačna delitev mleka ukine.

5. Delitev in priprava kave ter gazirane vode ostane tudi v bodoče v sedanji obliki.

6. Takšen sistem delitve malice naj se uvede s 1. ma-

jem in se z istim dnem preneha tudi s prinašanjem malice v tovarno posameznikom po tekaški službi.

K analizi sklepov DS, UO in ZEE upravni odbor ni imel pripomb, razen da je opozoril EE šamotarno, da njihovega predloga, naj se jim prizna za obračun osebnih dohodkov proizvodnja iz peči, ni mogoče upoštevati, ker to ni skladno s sklepom CDS, da se za obračun osebnih dohodkov prizna le odpremljeno blago.

Med tekočimi vprašanji in prošnjami pa je UO razpravljal tudi o naslednjem:

• Tekočem je UO odobril, da poleg sedanjih zaščitnih delovnih halj, dežnih plaščev in gumijastih škornjev dobijo letno še en par trpežnih čevljev.

• UO se strinja s sklepi reševal.

stanovanjske komisije glede stanovanjske problematike, o kateri je razpravljala CDS na 11. zasedanju dne 27. 11. 1962 in sklenil, da je treba te sklepe razmnožiti za vse člane CDS.

• Navodilo o izračunavanju in razdelitvi sredstev za kritje nadomestil osebnega dohodka za bolovanje do 30 dni je UO vzel na znanje in sklenil, da je treba to navodilo razmnožiti za vse EE in člane CDS z namenom, da ti o navodilu razpravljajo in dajo pripombe komisijama za organizacijo dela in nagrajevanje, ki bosta potem ta navodila predložili CDS.

• UO je rešil še nekaj naknadnih prošenj za izredno plačane dopuste in sklenil, da v bodoče naknadnih prošenj za izredne dopuste ne bo več reševal.

Sodelavec Pavel Šivic se je smrtno ponesrečil

V sredo 27. marca je podlegel poškodbam naš sodelavec Pavel Šivic iz valjarne 2400. Štiri dni prej 23. marca dopoldne se je Pavel Šivic ponesrečil pri opravljanju dela.

Ko je hotel Pavel Šivic pomagati Stanku Bergušu premakniti poln zaboj v jašku pod krožnimi Sack škarkami in se je zato spuščal po klinasti lestvi na desni strani v jašek, ga je zaboj, ki ga je potiskal Stanko Berguš, stisnil med klinasto lestev in betonsko steno jaška. Stanko Berguš ni videl, da se Pavel Šivic spušča po lestvi v jašek, ker je bil proti njemu obrnjen s hrbtom. Zato tudi nesreče ni mogel preprečiti. Sam pravi, da ga je opazil šele, ko se je zaboj ustavil. Ozrl se je in videl Šivica, stisnjenega med zaboj in klinasto lestev. Takoj mu je pomagal, da je zlezal iz jaška. Pavel Šivic je bil ves čas pri zavesti in je samo tožil, da mu je slabo. Takoj so ga prenesli do rešilne postaje, od koder je bil prepeljan v bolnišnico na Jesenice. Čeprav poškodbe v začetku niso izgledale hude, je 27. marca poškodbam podlegel.

To je torej že druga smrtna nesreča v letošnjem letu, pri kateri je izgubil življenje 39-letni Pavel Šivic, doma z Dobrega polja pri Otočah, ki je v naši železarni delal več kot 16 let in sicer najprej v obratu javornik I, po zgraditvi valjarne 2400 pa v tem obratu. Zaposlitev v našem podjetju je prekinil le, ko je odšel na odsluženje vojaškega roka. Svojem naše iskreno sožalje.

OSMRTNICA

Pri opravljanju službene dolžnosti se je smrtno ponesrečil naš sodelavec, tovariš

PAVEL ŠIVIC
delavec v valjarni 2400

Pokojnega sodelavca, ki je delal v našem podjetju 16 let, bomo ohranili v lepem in trajnem spominu. Svojem iskreno sožalje.

Centralni delavski svet, uprava
podjetja, tovarniški komite ZKS
in IO sindikalne organizacije
Železarne Jesenice

Naša prizadevanja bomo morali povečati v vseh smereh

(Nadaljevanje s 1. strani)

boljši bodo ti organi, tem boljše delo pričakujemo od njih. Ob tem je obravnaval tudi vsebino statuta podjetja, pri katerem morajo sodelovati vsi člani kolektiva, saj bodo principi, uveljavljeni v statutu, veljali za nas vse. Biti mora razumljiv in pregleden, da ga bo brez truda razumel vsak član kolektiva.

V uvodu je tovariš predsednik obravnaval tudi naloge Zveze sindikatov Jugoslavije, ki so v letošnjem letu zelo važne in se v novih pogojih spremenijo v toliko, da bodo morali sindikati poživiti dejavnost pri reševanju celotne problematike v posamezni gospodarski panogi. Težišče aktivnosti sindikata se bo torej v bodoče odvijalo pri reševanju splošne politike z življenjskega standarda, delitve narodnega dohodka, osnovnih načel in materialne osnove delavskega samoupravljanja, gospodarjenja, socialnega zavarovanja itd. Ti osnovni momenti so torej vodili v to, da se ustanovijo grupe sindikatov sorodnih dejavnosti, ki bi bile sposobne reševati vsa to široko problematiko s sistematičnim, analitičnim in metodničnim delom.

V nadaljevanju poročila je bilo obravnavano gospodarstvo in sicer primerjalno za vso Jugoslavijo, Slovenijo ter naše podjetje. Gospodarski uspehi v lanskem letu kažejo določen napredek, ki pa ni povsod tak kot smo predvidevali, zato tudi ustvarjeni dohodek ni dosegel planirane vrednosti. Posebno pereče vprašanje so povečani stroški, ki so se v letu 1962 povečali proti letu 1961 za 5,3%. Tudi pri osebnih dohodkih je bilo lani zabeleženo povečanje za 4% v primerjavi z letom 1961. Zanimiva pa je ugotovitev, da je udeležba kolektiva za osebne dohodke v strukturi plačane realizacije med železarnami

najnižja v našem podjetju. To je dokaz, da vzrok zmanjšane dohodka ni v napačni delitvi, ampak neke drugje, obenem pa zanikanje tovrstnih očitkov.

Poročilo obravnava tudi življenjski in družbeni standard ter ugotavlja, da osebni dohodki ne sledijo gibanju življenjskih stroškov, ki so se povečali za 10%, osebni dohodki pa le za 4% - v našem kolektivu. Zanimivo pri tem je, da so se cene povečale prav pri artiklih vsakodnevne porabe, kar še močneje vpliva na gibanje življenjskih stroškov in standarda. Pri tem pa je treba poudariti, da so prav na Jesenicah običajno cene najvišje, da niso vedno upravičene in da precejšnja prizadevanja in zagotavljanje, da se cene lani obdržijo na ravni l. 1961, ni prineslo vidnejšega uspeha.

Tudi stanovanjsko vprašanje je na Jesenicah zelo pereče. V poročilu ugotavlja predsednik, da je bilo v vojnih letih zgrajeno le povprečno le 52 stanovanj. S takim tempom stanovanjske izgradnje prav gotovo ne moremo biti zadovoljni, posebno če upoštevamo, da je bilo lani še 660 prosilcev za nova stanovanja. Položaj podjetja po zaključnem računu ne daje nobenih izglede, da bi v izgradnjo stanovanjskih objektov vložili lastna sredstva. Zato je tembolj upravičena zahteva po najetju kredita iz republiškega stanovanjskega sklada, da bi zaključili začetno izgradnjo stanovanj in začeli graditi nova stanovanja. Pri reševanju celotne stanovanjske problematike bomo morali v bodoče iskati nove boljše načine in rešitve. Posebno pozornost bo treba posvetiti izgradnji cenjenih stanovanj. Iz analiz ugotavljamo, da smo do sedaj gradili predraga stanovanja in napravili z visokimi najemninami iz enega drug

socialni problem. Od tod težnja mnogih za preselitev v stanovanja z nižjo najemnino.

Tudi vprašanje prehrane še vedno ni urejeno in bomo morali posebno sedaj, ko je CDS sprejel sklep o ukinitvi regresov, obvezno poiskati ustrezno rešitev.

Predsednik Izvršnega odbora je v nadaljevanju poročila podrobno analiziral delo samoupravnih organov, izkušnje s tega področja in poudaril, da bomo morali vnesti več sistematičnosti v usposabljanje proizvajalcev za neposredno upravljanje. Tudi obveščanje in prikazovanje raznih problemov bo treba poenostaviti in približati članom samoupravnih organov ter celotnemu kolektivu.

Poročilo je vsebovalo tudi podatke o higiensko-tehnični varnosti in pogojih dela, v katerih je ugotovljeno, da število poškodb na število zaposlenih sicer pada, je pa še vedno precej višje od teh pokazateljev v Železarni Štore in Ravne. Ob zaključku poročila je predsednik obravnaval tudi delo sindikalnih odborov v obratih in delo Izvršnega odbora ter njegovih komisij. Posebno zanimivo je bilo poročilo o letnih oddihih in o kulturno-prosvetni dejavnosti, za katero ugotavljamo že nekaj let nazadovanje.

Za zaključek je tovariš predsednik dejal: »Če v poročilu nisem zajel nekaterih vprašanj, če poleg slabosti in pomanjkljivosti nisem naštel tudi uspehov, potem me boste dopolnili v razpravi. Izvršni odbor svojega dela ne more ocenjevati sam, zato smo se zbrali, da ga skupaj analiziramo, odpravimo napake in določimo smer našega bodočega dela.«

V razpravi, ki je sledila poročilu, so sodelovali številni navzoči. Izbrali smo tri razprave, ki vam jih posredujemo.

Redne letne konference sindikalne organizacije se je udeležilo 116 deležev. Med so bili predsednik republiškega odbora sindikata rudarjev, metalurgov, kemičarjev, predstavnik OSS Ljubljana, Občinskega sindikalnega sveta Jesenice, Občinskega ZKS Jesenice, Občinskega društva upokojencev Jesenice, DU Janik - ška Bela, gostje iz Železarne Ravne, Železarne Sisak, Štore, rudnika tega p Trbovlje, rudnika živega srebra v Idriji, a djedelnice Uljanik v Puli, Istroja karne Celje. Poleg gostov iz že omenjenih podjetij ter družbenih in pičnih zacij so se konference udeležili tudi zastopniki uprave podjetja ter onov dela samoupravljanja.

Inž. MATEVŽ HAFNER

Vsi moramo pridobiti večji občutek odgovornosti

»V svoji razpravi se bom opiral na tri točke subjektivnega značaja: na splošen odnos do tovarne, kolektiva in do dela, na osebno odgovornost in na površnost, ki jo vedno ugotavljamo in smo jo morda še bolj od drugih našli.«

Večina naših ljudi še vedno gleda našo tovarno ne kot »naše« podjetje, ampak kot na podjetje, s katerim so v meznem odnosu. Še toliko lahko govorimo o samoupravljanju, toda če nam samoupravljanje ne bo prešlo v kri in če čut naše dolžnosti do tega ne bo v nas vseh, ne bo napredka. Problemov ne bomo reševali, če bomo gledali posamezno EE, ker

vsaka EE gleda samo nase. Če mi ne bomo ekonomski, če ne bomo kvalitetno in gospodarsko delali v cilju enotne politike, potem tudi posamezna EE tega ne more. Pri vsaki napaki, neodgovarjajoči kvaliteti moramo naprej pogledati sami nase in šele potem opozarjamo obrat pred nami ali za nami, češ da ima tudi pri tem svoj delež.

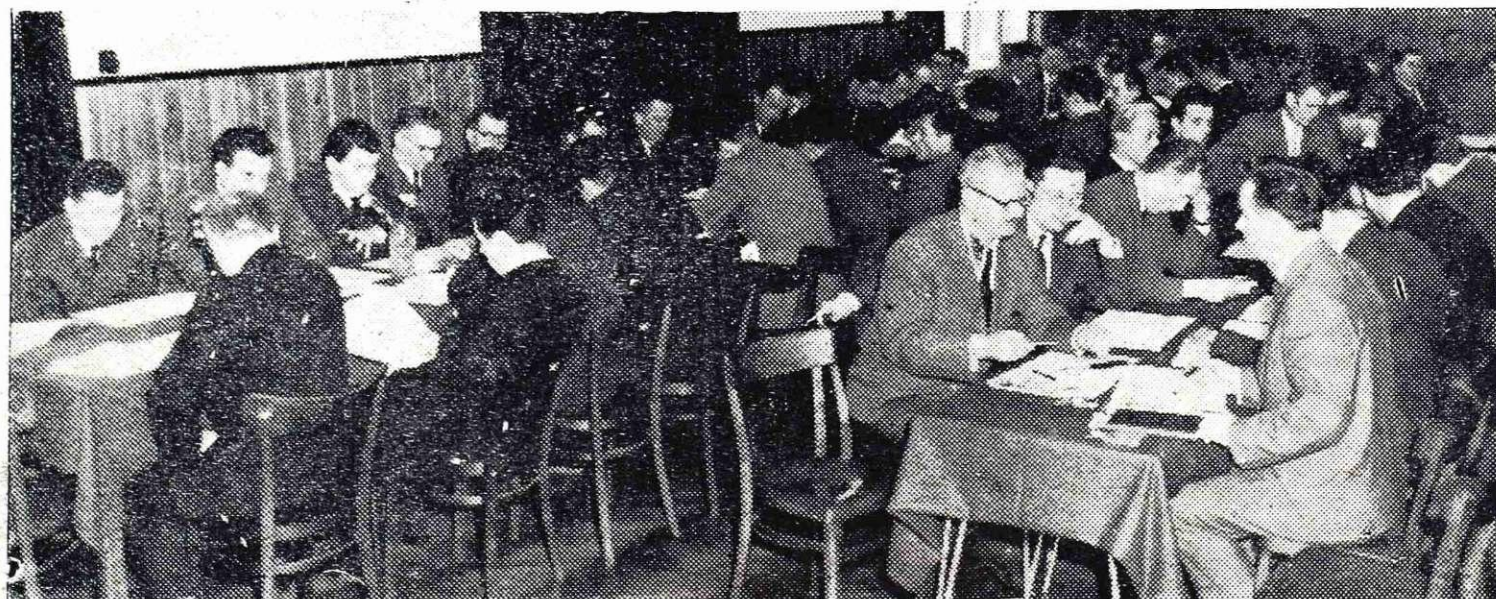
Kar se tiče osebne odgovornosti, če o njej govorimo, je vprašanje, ali mislimo tisto odgovornost, ko pomotoma kaznujemo velikokrat samo delavca, ne pa mojstra, asistenta, obratovodjo. Tudi s kaznovanjem ne pridemo daleč. Če ne bi imel vsak čuta odgovornosti za delo, so vse besede prazne. Ta občutek odgovornosti moramo pridobiti vsi, pa bo vse naše poslovanje in delo boljše. Mnogokrat posamezniki odstopajo od postavljenih regulativov in predpisov glede tehnološkega postopka ali varnosti pri delu ter pride zato do napak. Za take ne moremo govoriti, da se čutijo odgovorne. Če smatramo, da je treba predpis spremeniti, se moramo posvetovati z mero-dajnimi.

Še o površnosti. Vem, da mi boste dali prav, če rečem, da je številnim reklamacijam, slabšim izplemom itd. vzrok površnost, ki pa se začne že pri sklepanju na se-jah DS, UO in komisij, kjer ne pregledamo vseh možnosti, ki na to vplivajo. Če bomo hoteli naše naloge izpolniti in naloge v perspektivi moramo izpolniti, če hočemo

naprej »živeti in imeti« dilno vlogo železarske tovarne, tem bomo mali najprej praviti povzpet in Slovenci za po t nadrobni analizi in nasti pri delu.

Brez tega bo kv nerjaveče pevine, elektro plošne in kvalitete. Pri nas naj ko izdelujemo izkušnje, stojijo njih vsi asistentov in mojstru dobro izpa. Ve nam čestita ko zač redno prodnjo, potem ne pamo na njihče ne vakaj, z gre! Ker pri površni, ker serijs lavi ne paz toliko, krat, ko jo vijamo, vršnost pa samo v in ne samo proizve ji velikokrat ončno r tako imen ne ob vzroke, češ je pre la, preveč kerenc, obiskov in vem vse. Menim je na kaj resnice da če pak ne bi, poter tega ne bi treba se vse samo sebi šalo.

Naša naš v bo prav to, domo vs čisto subjektivne slab pravili, povili od dela, izbolj čut nosti in ovili po Le tako sem v bo ne bo trebati in la čnemo s kmetno ž v Jugoslav

Med številnimi razpravami na redni letni konferenci je treba omeniti tudi razpravo glavnega direktorja inž. Matevža Hafnerja. Ker je tovariš direktor govoril o problemih, ki zadevajo vsakodnevno življenje in delo v naši tovarni, njegov prispevek v tej razpravi objavljamo v celoti

TOMAZ
ERTL:

Pospešiti moramo razvoj delavskega samoopravljanja

Govoril bi o dveh stvareh, ki sem jih zasledil v zvezi s poročilom Izvršnega odbora, o sposobnosti proizvajalcev-upravljalcev in o vlogi komune pri tem. Večkrat se pojavlja vprašanje, ali so proizvajalci sploh sposobni v tako kompliciranem gospodarskem sistemu opravljati svoje funkcije kot upravljavci. Vse pogosteje slišimo, da bi morali imeti za to izredne sposobnosti kot jih imajo komercialisti, inženirji itd. Vemo, da tega ni in ne bo in da o tem, koliko so upravljavci sposobni upravljati, koliko šol imajo, ne bomo govorili, vemo da gre za drug globlji problem, za spreminjanje nečesa, kar ne bomo mogli storiti preko noči, ampak z neposrednim sodelovanjem proizvajalcev in temeljitimi analizami. Vsi moramo o tem razmišljati, nekdo pa mora v ustrezni obliki to vsem posredovati. Menim, da naša praksa vzgaja ljudi neposredno za upravljavce, vloga sindikatov, vseh družbenih sil, ki delajo na tem, pa je, da ta razvoj pospešijo, da iščejo oblike za sodelovanje ljudi pri upravljanju in sicer take, ki bodo najbolj približale vse probleme, ki se v kolektivih ali širši skupnosti pojavljajo. Ugotovitev Izvršnega odbora, da sindikalni odborji premalo delajo na analizah razvoja upravljanja v podjetju, je pravilna. Vloga sindikata naj bi bila v tem, da raziskujejo vzroke, zakaj delavci ne sodelujejo na sejah ZEE, zakaj jih to ne zanima itd. Slišali smo vrsto pomanjkljivosti in nismo pričakovali, da jih ne bo. Tudi prihodnje leto, ko se bomo spet sešli na taki konferenci, jih bomo še ugotavljali. Toda ni dovolj, da jih samo ugotavljamo, poskušati moramo vzroke in oblike, s katerimi jih bomo lahko odpravili.

Samoupravljanje ni sam delavski svet ali ZEE, samoupravljanje je iskanje novih oblik in iskanje pobude slehernega proizvajalca. Ni treba govoriti o uspehih po uvedbi samoupravljanja v Jugoslaviji, saj je samo v naši železarni decentralizacija odkrila vrsto težav in smo tako lahko marsikaj odpravili, kar sicer ne bi. Menim, če sem uspel povedati, da mora biti pri iskanju sodelovanja ljudi pri tem neposrednem upravljanju sindikat tisti, ki bo o tem globlje razpravljal in nove oblike prilagajal potrebam ljudi.

Na današnji konferenci je bilo tudi ugotovljeno oziroma iznešeno, da življenjski standard v komuni pada in da je temu vzrok v tem, ker spadajo Jesenice med najdražja mesta v Jugoslaviji. To je res, kakor je res, da je vas novi način gospodarjenja, novi sistem, ki veča odgovornost v kolektivu, prisilil, da ste se začeli ukvarjati s celo

vrsto sprememb v vodenju in upravljanju podjetja. Prav to velja tudi za komuno, če je danes komuna več ali manj administrativni zbiralec posameznih podjetij. Danes se mora komuna pogovarjati o gospodarjenju, kar pa pomeni, da je treba nakazati verigo problemov, ker posameznega iz te verige ne moremo iztrgati. Vsa leta, ko smo mislili, da je železarna edina v naši občini, smo delali veliko napako pri gospodarjenju, ker smo se premalo zanimali, kako se razvijajo uslužnostne dejavnosti, kakšna je ekonomika in podobno in so zato naše usluge zelo drage. Tak je problem v trgovini, gostinstvu in turizmu ter še celi vrsti drugih dejavnosti. Ne bom našteval izhodov iz tega, vendar je nujno, da v bodoče obravnavamo skupaj in ne samo železarna gospodarjenje v komuni. Vedeti moramo, kakšne bodo potrebe komune čez pet let in ne zagovarjati, če se podjetja združujejo, danes eno, drugič drugo. Posamezne stvari poskušamo sila izmaličiti. S tem ustvarjamo nove probleme in

to tam, kjer ni potrebno. Dokler nimamo v komuni programa in dokler ne bomo načrtno gospodarili, bodo problemi ostali isti. Že nekaj časa ugotavljamo, da so za Jesenice edini izhod popravki plafoniranih cen. To je prav, ker je to dejansko edini izhod, če gre za globlji problem. Toda če te stvari povežemo z razpravo nekaterih tovarišev, potem se vprašamo, zakaj so v komuni tudi pri ostalih podjetjih povečane cene. Mnenje, da je treba najprej popraviti cene in šele potem storiti vse drugo, ni pravilno. Ne mislim reči, da v železarni ni bilo nič storjenega, saj danes ugotavljamo velik napredek. Toda tako drugod kot v železarni moramo razpravljati o standardu ne na osnovi cen špinače ali solate, ampak iz širšega splošnega gospodarskega in družbenega vidika. Pri tem pa moramo ugotoviti, koliko smo sami uredili te zadeve v komuni in začeti z neko politiko, brez sugestij od zunaj, ter to problematiko reševati tako, da bomo v bodoče dosegli večje uspehe.

STEFAN
URAN:

Odpravimo delovno nedisciplino

Dovolite, da se tudi jaz oglašim in povem nekaj besed o delovni in proizvodni disciplini, o problemu, ki je vedno bolj pereč tako v martinarni kot v celotni železarni.

Vemo, da je normalno in dobro organizirano obratovanje v določenem obratu ali podjetju pogojeno s primerno proizvodno in delovno disciplino in to brez ozira na družbeni sistem. Razlika z ozirom na proizvodno in delovno disciplino v različnih družbenih sistemih je v glavnem ta, da mi gradimo prvenstveno na zavestni disciplini posameznih proizvajalcev, kapitalisti pa na pritisku in strahu pred morebitnimi posledicami.

Žal ugotavljamo tudi v našem podjetju vedno večje popuščanje v delovni disciplini. Naši proizvajalci zelo radi poudarjajo in tudi dobro poznajo svoje pravice, manj pa se zanimajo za dolžnosti, ki so s pravicami tesno povezane in med katere spadata tudi delovna in proizvodna disciplina. Vse številne probleme ne bo mogoče ugodno in uspešno reševati, če ne bo delovna in proizvodna disciplina na primerni višini. Dokler je mnogim proizvajalcem več ali manj vseeno, če peč stoji ali obratuje, če izdelano jeklo res odgovarja predpisom, dokler ravnamo s potrošnim materialom kot da bi bil zastoj, potem se res ni treba čuditi, če je naša železarna, ki ima že tako dovolj objektivnih težav, v tako kritičnem položaju. Pri vsem pa se pojavljajo še ne-

opravičeni izostanki, ki nam tudi povzročajo mnogo težav in so tudi odraz neurejenega stanja na področju delovne discipline.

Seveda bi bilo krivično, če bi vse člane našega kolektiva postavili v eno vrsto in rekli, da so vsi taki. V naši železarni jih je mnogo, ki so zavestno disciplinirani, vestni, toda tudi takšnih, ki izrabljajo naš sistem in demokracijo za ribarjenje v kalnem, ni malo. Kaj lahko ukrenemo, da bi stanje uredili? Potrebno bo brez dvoma sodelovanje vseh samoupravnih organov, uprave podjetja in obratovodstev ter političnih in družbenih organizacij. Treba bo zaostriti disciplino in to ne samo na papirju in z raznimi deklarativnimi izjavami, temveč tudi dejansko na terenu. Lahko smo prepri-

čani, da bi to stvar zelo hitro uredili, če bi v vseh obratih, službah in upravi podjetja samoupravni organi skupaj z obratovodstvi in ob popolni podpori političnih organizacij začeli energično reševati ta problem.

Lani smo to poizkusili v martinarni in bili na najboljši poti, da dosežemo uspeh. Žal smo po določenem obdobju to spet opustili, ker smo ugotovili, da smo se lotili tega vprašanja praktično v vsej železarni sami, drugod pa je ostalo vse po starem. Tako je obratovodstvo martinarne izdalo lani skupaj 347 disciplinskih odločb, kar je daleč največ v vsej železarni. Ker v drugih obratih tega niso storili, je izgledalo, kot da je samo v martinarni disciplina tako velik

problem, čeprav vemo, da je slaba sorazmerno v celotni železarni.

Smatram, da je skrajni čas, da v naši železarni izvedemo tozadevne potrebne in učinkovite ukrepe. Zato predlagam, da danes sklenemo in pozovemo odgovorne forume v železarni k energičnemu ukrepanju v zvezi z disciplino. Pri tem pa bomo morali paziti predvsem na to, da bo zaostritev v vsej železarni enotna in izdelati konkretne predloge, kako jo bomo izvedli, če hočemo uspeti. O tem problemu smo že mnogo govorili, pisali in ukrepali, vendar pravega uspeha ni bilo. Res pa je tudi, da smo bili včasih za to manj občutljivi, ker je bilo gospodarsko stanje železarne mnogo bolj ugodno.

Poročilo o delu sindikalne organizacije je na redni letni konferenci prebral predsednik Izvršnega odbora Miroslav Feldin

V razpravi je sodelovalo 18 delegatov in gostov

16 delegatov. Med gosti alurgov kemičnih delov, Jesenice, Občinskega, DU Jamnik - Korodnika, mega premoga Puli, Istroja in Cinih in pričnih organiter orgov delavskega

veji

ej »žive in imeti vovloga v železarstvu, pobomo mli najprej oditi povrst in biti kotenci znajo po točnosti, obni anam in natančnoori delu.

ez tega bo kvalitetneaveče previne, ne boo plošne in stalnihitet. Prias največkrat, zdelujem poizkusne šarstojijo pnjih vsi prekoentov i mojestrov, dao izpao. Velikokratčestitajko začnemo zo proidnjo, vendar m ne pmo naprej. In e ne veakaj, zakaj ne

Ker si pri izdelavišni, ker i serijski izdene paziti toliko, kot ta, ko jo prijam. Ta poost pa namo v obratih e samo proizvodnji in elikokratno najdemo imenone objektivne ke, češ je preveč depreveč kerenc, papirja, kov in vem kaj še Menim, je na tem nefesnice, da če teh nane bi potem vsega ne bi treba, kci bi se samo sebi zmanj-

aša nalo v bodoče je to, da smo vse te tri o subjektne slabosti odvili, popčili odnos do, izboljšali čut odgovor i in odvili površnost. tako se v bodočnosti o potreba in lahko zano s kvetno železarno ugoslavi

Sicer pa zaenkrat dekletu nobene besede! Naj misli, da bo pri vas, dokler jo bo volja.« Ne da bi čakal na odgovor, je stopil v prodajalno in treščil vrata za seboj. Dobro je vedel, da so se nabrale gube na trgovčevem obrazu v eno samo vprašanje in to je hotel. Naj le preišči, kaj bomo naredili s tole frkljo, starina, si je dejal. Ni čakal, kdaj se bo Jerka zasukala, da jo bo lahko pogledal, pač pa je zbral vso svojo porogljivost in se ji začel pačiti:

»No, mestna frajla! Tista, ki ne ve, kako se reče nemško Jesenicami, z Obersturmbanführerjem se pa ves večer pogovarja v nemščini. Boš v četrtek spet kupila karto za dve marki in pol?« Sedel je na pult in zvonil s škornji ob deske. Messner mu je bil telefoniral, naj jo skuša vsekakor čim prej pripeljati na Bled in ker je ni bilo na spregled, se je namenil pogledati, kdaj bo voljna iti z njim. Ujel je zbegani blesk njenega pogleda in se nehote vprašal: Ali je nismo nemara prehitro zlomili? Sem se morda zmotil v računu? Ker ni vedel, s kakšnim orožjem jo je spravil na kolena gestapovec Messner, je zdvoimil, da bo kos podejtu, ki so ji ga namenili. A Sokoljak bi ne bil zapisan na Gestapu kot najboljši agent v dolini,

Peter Skalar

18

Srečanja

Če bi ne bil že v soboto zvečer odkril, da mu Jerka lahko mnogo koristi, ne glede na to, ali bo vohunka ali ne. Ni mu pušilo, s kakšnim pogledom jo je v šoli sprejel Messner.

»Kdaj želiš govoriti z Obersturmbanführerjem?« jo je vprašal.

Pogledala ga je, kakor da ga ne razume. Kot ukopana je stala ob vrečah in čakala. Ni se ga bala, čeprav so se ji šibila kolena pred dogodki, ki so imeli priti in jih je slutila.

»Kaj me gledaš in se sprenevedaš, ko da ne veš, za kaj gre? V tem tednu moraš iti na Bled in ne bo dobro, če boš predolgo odlašala. Obersturmbanführer ni preveč potrpežljiv človek. Morda si to ugotovila že v soboto?«

Naslonila se je na zid in zbrala voljo. »Nisem še priklenjena, kakor ste vi in morda sploh ne bom šla. Ne želim postati prodano sčene, kakor ste vi.«

Sokoljak je nasršil obrvi, stopil k njej in jo prijel za ramo. Pobliskal je z očmi in zaškrtal:

»Pazi, punca, kaj ti leti iz ust! Sčeneta popadajo. Ko boš čez nekaj dni izbirala svojo pot in ti bo dana v premislek in na voljo rešitev ali poguba sorodnikov in vaščanov, ne boš več objestna. Lahko se boš odločila za Begunje, Drago ali Rawensbrück. Ni težko priti do tja. A menim, da se ne bom ugriznil v jezik, če ti že zdaj povem, da se tvoja usoda ne bo odločala v Begunjah in Dragi, pač pa tule med Deutschmingom in Veldesom.

Obrni se no malo proti meni, da bom videl, če me sploh poslušaj! Nemara te pa mika v sneg, k Tomažu. Bi se tudi ti rada pomedvedila? Ne, ne. To bi ne bilo zate. To bi bila samo vmesna postaja do Begunj. Zapomni punca, do poletja bo teh neumnosti konec.« Čvrsteje jo je prijel za ramo in jo skušal zasukati. »Kdaj se boš odločila in me prosila, naj te peljem k Messnerju?«

Izrgala se mu je in se opotekla proti pultu. Sprva je besede niso ubogale. Ustavljale so se ji v grlu. Potem pa so kar bruhtle iz nje:

»Mislim, da začenjam razumovati, kakšne bodo tiste majhne usluge, ki jih zahteva Messner. Poklekni ti bi morala v blato, vsaj tako globoko kot ste to storili vi. Prav nič vam ne pristojne umazana kolena, gospod Sokoljak. Moja bodo najbrž ostala čista. Čeprav v Dragi ali Rawensbrücku.«

Sokoljak se je smehljaj. Rad jo je videl takšno in všeč mu je bilo, da se ne ukloni kar na prvi udarec. Bal se je že, da ni tako odločna, kakor jo je bil ocenil. Če bi bila klonila pod prvim Messnerjevim udarcem, bi zdvoimil nad njo. Za njeno nalogo je treba trdno grajenega človeka. Ta bo pokleknila v blato v vzravno glavo in če se bo kdaj primerilo, da bo brizgala kri od nje, je najbrž ne bo prizadelo. Ducat takšnih za Messnerja, pa bo do poletja tu red. Postopil je za njo k pultu in jo skušal prijeti za roko. V prijem je položil nekaj nežnosti in ga ni motilo, da se je združila, kot bi šli skozi mravljinici.

»Nihče te še ne upogiba k tlom, dekle,« ji je rekel. »Ne veš še, kaj bodo zahtevali. A zdi se mi, da se ti ne bo treba plaziti po tleh. Premisli, preden rečeš Messnerju, kaj takega o blatu in umazanih kolnih! Premisli, punca...!«

Oprostila se je prijema in se zasukala proti njemu. Pogledala ga je naravnost v oči. »Le ne preveč nežnosti, gospod postajenačelnik,« je rekla, ko je njegova roka omahnila. »Z mano so bili vedno vsi tako nežni. V soboto se mi je zdelo, da me celo tisti Messner požira z očmi. Kot bi me srkal in pil, se je obnašal nekaj časa. Če se bom uprla vašim naklepom, me boste morda celo h kolu privezali nežneje ko druge.«

Pred nekaj dnevi se je poslovil od svojih ožjih sodelavcev in našega železarskega kolektiva tov. France Torkar iz sive livarne.

Ker tovariša Torkarja prštevamo tudi med naše dolgoletne sodelavce, saj je pri reviji in pozneje časopisu Železar sodeloval več kot 15 let, je prav, da ob njegovem odhodu zapišemo nekaj vrstic.

Rodil se je 25. oktobra 1907 na Jesenicah, kjer je obiskoval

France Torkar odhaja v zasluženi pokoj

osnovno in meščansko šolo, v naši železarni pa je dobil delo 2. I. 1921. Istočasno je začel obiskovati obrtno nadaljevalno šolo in uspešno končal tretji letnik. V letu 1938 je dobil štipendijo, da je lahko obiskoval rudarsko in topilniško šolo v Celju. Pred odhodom v to šolo je bil zaposlen na plavžu in v pražarni. Že omenjeno šolo je uspešno dokončal tik pred začetkom druge svetovne vojne. Po vrnitvi iz Celja je dobil zaposlitev v jeklolivarni, kjer je bil dolga leta delovodja, v zadnjem času pa delovodja priprave dela. Med drugo svetovno vojno je tudi on prispeval svoj delež za NOB kot aktivist OF, v partizane pa je odšel 10. 12. 1942.

Že pred drugo svetovno vojno se je kot fotoamaty zelo zanimal za razvoj in napredek umetniške fotografije. Ustanovil je foto sekcijo pri TK Skala. Za svoje uspešno sodelovanje na tem področju

umetniške fotografije je bil lani odlikovan od Planinske zveze Jugoslavije s srebrno značko, letos pa z zlato značko. Ima veliko zaslug, da so pred leti ustanovili na Jesenicah foto-kino klub, kjer še danes aktivno sodeluje ter razstavlja umetniške fotografije. V svojem bogatem arhivu brani številne fotografske posnetke, s katerimi se je uveljavil na mnogih razstavah in dobil številna priznanja, med njimi tudi zlato plaketo z mednarodne razstave umetniške fotografije v Beogradu. Tovariš Torkar se je še posebej zaželel za kvaliteto fotografiranje gledaliških predstav in brani edinstveno zbirko fotografskih posnetkov vseh odskih del, ki so jih po osvoboditvi uprizorili v gledališču »Toneta Čufarja«.

Ime Franceta Torkarja je tesno povezano tudi z razvojem tehniškega muzeja. Na njegovo pobudo so se leta 1949 zbrali ustanovni člani zbirnega urada za tehniški muzej k svoji prvi seji. Prva tri leta je bil tudi predsednik upravnega odbora zbirnega urada. Ima veliko zaslug, da so v zadnjih 14 letih zbrali toliko zgodovinskih predmetov, ki nas spominjajo na lepo tradicijo železarstva na Jesenicah in na Gorenškem. V zadnjem času z velikim navdušenjem zbira gradivo za livarski muzej, ki ga bodo prav tako uradili v prostorih sedanega tehniškega muzeja v graščini na Stari Savi.

Omenili smo že, da je France Torkar z velikim razumevanjem dolga leta sodeloval in še sodeluje s svojimi prispevki pri našem časopisu. Vedno je pripravljen, da po svojih močeh pomaga z reportažnimi prispevki dokumentirati posamezne članke.

Ob odhodu v pokoj želimo tov. Torkarju še mnogo srečnih in zdravih let in da bi še naprej aktivno sodeloval pri našem časopisu.

Uspela prireditel ob mesecu poklicnega usmerjanja

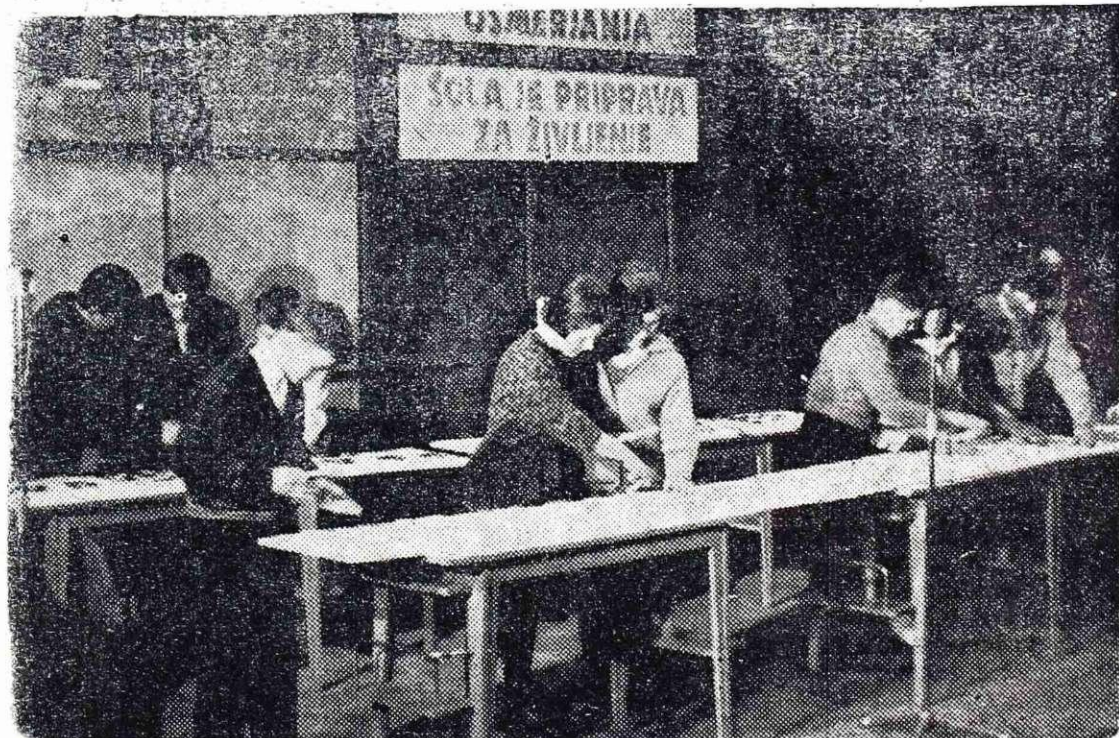
Pretekli teden je jeseniški Zavod za zaposlovanje priredil v gledališču »Toneta Čufarja« v okviru meseca poklicnega usmerjanja zanimivo tekmovanje v stilu »Pokaži kaj znaš!«. Pri tem so bila vprašanja izbrana tako, da so odgovori pokazali, kako kandidati poznajo različne poklice ter gospodarstvo naše komune, pokazati pa so morali tudi nekaj ročne spretnosti.

Na tekmovanju so sodelovale ekipe sedmih in osmih razredov z osnovnih šol iz Žirovnice, Koroške Bele, Kranjske gore in »Prežihov Voranc« z Jesenic, poleg tega pa še ekipe III. a in IV. a razreda jeseniške gimnazije. Pri osnovnih šolah je zasedla prvo mesto ekipa Žirovnice, ki je zbrala skupno 72

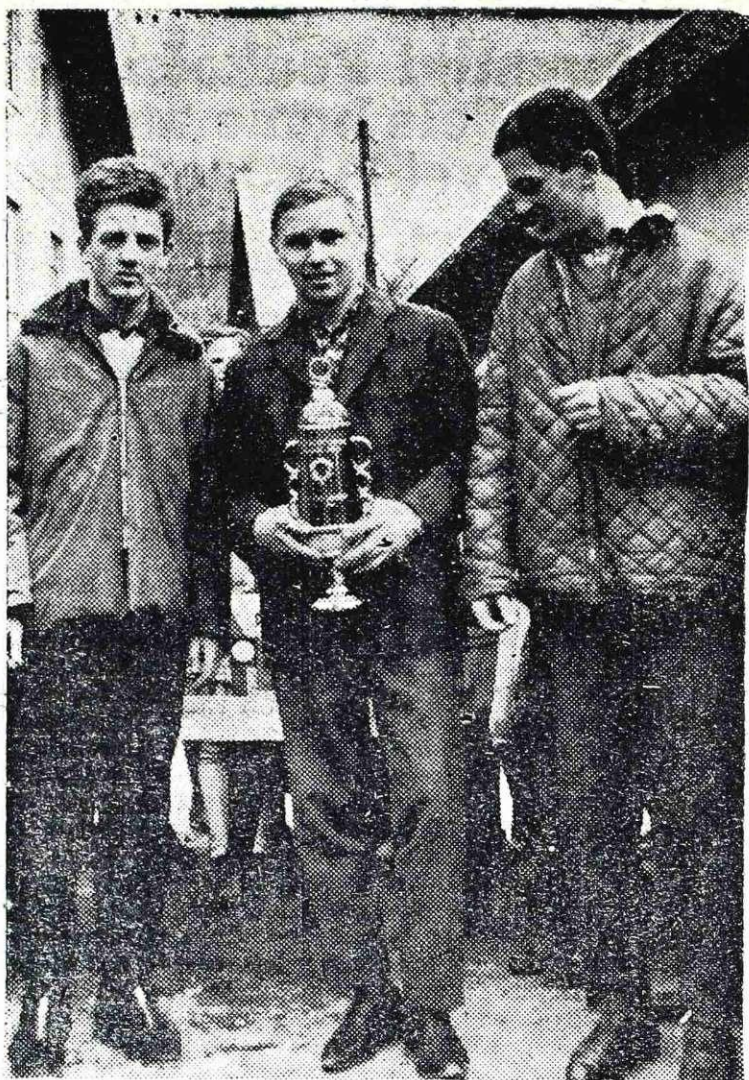
točk, sledile pa so ekipe Koroške Bele s 70, »Prežihov Voranc« s 66 in Kranjske gore s 63 točkami. Pri obeh gimnazijskih razredih, kjer so bila tudi vprašanja odgovarjajoče težja, je dosegel prvo mesto III. a razred z 29 točkami pred IV. a razredom, ki je dosegel 28 točk.

Sodelujoče ekipe so prejemale lepe denarne nagrade, ki jih bodo lahko šole uporabile kot sredstva za izvedbo poklicnega usmerjanja, poleg tega pa so dobili tudi posamezniki denarne nagrade v obliki hranilnih knjižic, ki jih je podarila jeseniška Komunalna banka ter lepa praktična darila nekaterih podjetij jeseniške občine.

Prireditel je pred polno dvorano gledalcev lepo uspela.

Pionirji iz naših osnovnih šol na prireditvi »Pokaži kaj znaš«. Odgovarjali so na vprašanja iz našega gospodarstva in o tem, koliko poznajo različne poklice. Pokazati so morali tudi nekaj ročnih spretnosti

Tekmovanje v skokih za Zalokarjev memorial je bilo organizirano na Kresu v tehnični izvedbi smučarske sekcije TVD Partizan Javornik — Koroška Bela. Pri starejših mladincih je bil prvi Stanko Smolej (s pokalom)

ŠPORT IN KULTURA

Tekmovanje za Zalokarjev memorial

Ludvik Zajc, zmagovalec med člani

Smučarska sekcija pri TVD Partizan na Javorniku je letos prvič organizirala tekmovanje v smučskih skokih za memorial Jožeta Zalokarja.

Jože Zalokar je bil pred drugo svetovno vojno znan športnik in se je še posebej izkazal kot skakalec. L. 1940 je sodeloval celo pri smučskih poletih na veliki skakalnici v Planici, naslednje leto pa so ga Nemci aretirali zaradi sodelovanja z NOB. Zaprt je bil v Begunjah, v januarju 1942 pa so ga skupaj z mladimi skojevcem ustrelili kot talca. V njegov spomin bodo smučarji vsako leto organizirali meddruštveno tekmovanje v skokih. Na letošnjem tekmovanju je sodelovalo 17 mlajših mladincev z Javornika, Jesenic in Kranja, 6 starejših mladincev ter 9 članov. Vodstvo smučarske sekcije je povabilo k ogledu tekmovanja tudi predstavnike družbenih in političnih organizacij ter mamo Jožeta Zalokarja. Skakalci so izvedli po tri

skoje, ocenjevali pa so dva najboljša. Med mlajšimi mladinci je bil najboljši Stefančič — Triglav Kranj, pred Malejem in Pagonom z Javornika. Med starejšimi mladinci je prepričljivo zmagal mladinski državni prvak v skokih Stanko Smolej z Javornika, ki je zbral 217 točk, drugo in tretje mesto sta zasedla Janez Rozman z Jesenic in Zvone Miklič z Javornika.

Najbolj zanimiva in ostra borba za prvo mesto je bila pri članih. Zmagal je domačin in republiški prvak v skokih Ludvik Zajc pred bivšim državnim reprezentantom Jožetom Zidarjem in Majstorovičem iz Begunj. Najdaljši skok je dosegel Ludvik Zajc z 31,5 metra. Ekipno so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Javornik 291 točk (Zidar, Svetina, Smolej, Malej), 2. Triglav Kranj (Dagarin, Pogačnik, Gros in Stefančič). Tako je prehodni pokal osvojila ekipa Javornika.

V veleslalomu prvi ŽIC

Preteklo nedeljo je bilo na Črnem vrhu medobratno tekmovanje v veleslalomu. Ker so bile vremenske prilike neugodne, se je od 98 prijavljenih tekmovalcev javilo na startu le 53. Tekmovali so v treh skupinah: starejši tekmovalci nad 40 let, tekmovalci pod 40 let in tekmovalci s tekmovalnim razredom.

Rezultati:

nad 40 let: 1. Ciril Praček, glavna pisarna, 49,9; 2. Rado Ravnikar, mehanična delavnica, 53,9; 3. Lojzka Praček, glavna pisarna, 58,0; 4. Franc Hirsensfelder, javornik III, 64,0;

pod 40 let: 1. Zvone Hutar, livarna, 49,4; 2. Zoran Šporn, javornik III, 49,5; 3. Franci Koblar, konstrukcijska delavnica 50,2; 4. Franc Pristov, mehanična delavnica, 51,6;

tekmovalci z razredom: 1. Jože Kunšič, mehanična delavnica, 46,2; 2. Pavel Smolej, ŽIC, 48,9; 3. Mitja Gorup, ŽIC, 49,1.

Ekipna uvrstitev: 1. mehanična delavnica Jesenice, 2. glavna pisarna, 3. javornik III, 4. livarna.

Tekmovanje je kljub novozapadlemu snegu odlično izvedlo Smučarsko društvo Jesenice.

Personalne vesti

ZA ČAS OD 16. DO 31. MARCA 1963

24 sprejetih delavcev, 122 obračunanih delavcev, 3 sprejeti uslužbenci in 7 obračunanih uslužbencev.

Upokojeni:

Emil Ažman, roj. 1907, elektro energija — v ŽJ 40 let; Jože Mavrič, 1908, valjarna 2400 — v ŽJ 31 let; Anton Tratar, 1905, plavž — v ŽJ 25 let; Andrej Zupanc, 1904, GEŽ — v ŽJ 18 let; Anton Debelač, 1907, žičarna — v ŽJ 22 let; Albin Gašperin, 1907, javornik II — v ŽJ 29 let; Jože Gorjanc, 1905, javornik II — v ŽJ 31 let; Andrej Jasenc, 1905, žična valjarna — v ŽJ 36 let; Anton Noč, 1899, inštalacija — v ŽJ 18 let; Frančiška Smid, 1912, GEŽ — v ŽJ 16 let; Jakob Šolar, 1907, livarna — v ŽJ 38 let; Franc Torkar, 1907, livarna — v ŽJ 41 let; Alojz Tratnik, 1907, elektro delavnica Jesenice — v ŽJ 40 let; Janez Trojar, 1907, javornik II — v ŽJ 26 let; Janez Vavh, 1906, martinarna — v ŽJ 33 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

Umrli:

Pavel Šivic, roj. 1924 — valjarna 2400, pomožni delavec pri škarjah.

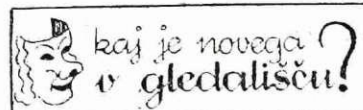
Svojem iskreno sožalje!

Rodili so se:

Florjanu Mlakarju, predelovalni obrati — deček; Mariji Robič, prodajni oddelek — deklica; Stefki Rupar, zeb-ljarna — deček; Elizabeti Zagar, oddelek za obračun osebnih dohodkov — deček; Bredi Smagin, konstrukcijska delavnica — deklica; inž. Bogomiru Zupanu, plavž — deček; Andreju Cudru, elektro delavnica Javornik — deklica.

Poročili so se:

Duro Pirija, javornik II. z Jožico Korbar; Valentin Kunčič, javornik I. z Marijo Kramar; Karel Vuk, žična valjarna, z Ano Polc; Izidor Zupan, livarna, z Vido Domjan

Kaj bomo gledali v kinu?

Kino »Radio«

6. do 8. aprila ameriški barvni film DVOBOJ NA SONCU; ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

9. do 10. aprila jugoslovanski film CARJEVA NOVA OBLEKA, ob 18. in 20. uri.

11. do 12. aprila ameriški film GROBA SILA, ob 18. in 20. uri.

13. aprila jugoslovanski CS film OBRACUN, ob 18. in 20. uri.

Kino »Plavž«

6. do 7. aprila italijanski VV film DEKLICA S KOVČKOM, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

8. do 10. aprila ameriški barvni film DVOBOJ NA SONCU. Predstave 8. aprila ob 17. in 19. uri, 9. in 10. aprila ob 18. in 20. uri.

11. do 12. aprila jugoslovanski film CARJEVA NOVA OBLEKA, ob 18. in 20. uri.

13. aprila ameriški film GROBA SILA, ob 18. in 20. uri.

Kino Žirovnica

6. aprila italijanski film SKANDALI ZA KULISAMI.

7. aprila španski barvni film MATI, POSLUŠAJ MOJO PESEM.

10. aprila italijanski VV film DEKLICA S KOVČKOM.

13. aprila jugoslovanski film CARJEVA NOVA OBLEKA.

Kino Dovje

6. aprila italijanski film STRANSKA POTA.

7. aprila italijanski VV film SKANDALI ZA KULISAMI.

11. aprila ameriški barvni film DVOBOJ NA SONCU.

13. aprila italijanski VV film DEKLICA S KOVČKOM.

Kino Koroška Bela

6. aprila španski barvni film MATI, POSLUŠAJ MOJO PESEM.

7. aprila jugoslovanski film CARJEVA NOVA OBLEKA.

8. aprila italijanski VV film DEKLICA S KOVČKOM.

13. aprila ameriški barvni film DVOBOJ NA SONCU.

Kino Kranjska gora

6. aprila jugoslovanski film CARJEVA NOVA OBLEKA.

7. aprila slovenski film TI LOVIŠ.

9. aprila italijanski film DEKLICA S KOVČKOM.

13. aprila ruski barvni film KAMNITI CVET.

ZAHVALA

Vsem sodelavcem z moje dnine se iskreno zahvaljujem za prijetno slovo in lepo darilo ob mojem odhodu v pokoj. Vedno se bom spominjal prijetnih ur in dni, ki smo jih preživeli skupaj v tovarni ali izven nje. Še enkrat za vse najlepša hvala, v bodoče pa vam želim še mnogo uspehov pri delu in v življenju.

Franč Terseglav

Sobota, 6. aprila, ob 17. uri: B. Trifunović »PRAVLJICA O CARJU IN PASTIRJU«.

Nedelja, 7. aprila, ob 14.30 uri: E. Kästner »PIKICA IN TONČEK« — igra za mladino in odrasle.

Ob 19.30 uri: Barrash — Moore »CVETJE HVALEŽNO ODKLANJAMO« — komedija. Zadnjice. Zveze z vlakci ugodne.

DEŽURNI ZDRAVNIK

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 5. aprila od 12. ure do 12. aprila do 12. ure:

Zahodni del Jesenice: dr. Milan Čeh, Jesenice, Cesta maršala Tita 88, telefon 245 (int. 729).

Vzhodni del Jesenice: dr. Franc Trampuz, Jesenice, Tomšičeva 8/a, telefon 245 (int. 291).

RESITEV KRIZANKE IZ 13. ŠTEVILKE

Vošoravno: 1. Camus, 6. hrast, 11. revolucionar, 13. usta, 14. lošč, 15. V(iktor) A(vbelj), 16. slo, 17. EFKA, 18. mat, 19. kan, 20. kal, 21. Saha, 22. rov, 24. Tamara, 26. med, 28. alt, 29. piroga, 32. KID, 34. keja, 35. APA, 37. Nen, 39. oša, 40. klas, 41. ata, 42. L(judska) t(ehnika), 43. klet, 44. grad, 45. pridobivanje, 48. avtor, 49. Natal.

Navpično: 8. A(lfred) N(obel), 46. I(van) T(avčar).

ŽELEZARSKI GLOBUS

BRAZILIJA - V novi brazilske železarni Usiminas Iron & Steel Corp. sta pričela pred kratkim obratovati dva konvertorja za žilavljenje s kisikom, zmogljivosti po 45 t ter valjarna za valjanje bramskih blokov.

KANADA - Neka kanadska železarska družba name-rava zgraditi na Labradorju novo napravo za proizvodnjo peletov. Kot surovino bodo uporabljali železov koncen-

trat iz bližnjega rudnika železne rude.

ŠPANIJA - Španske železarnice so proizvedle v preteklem letu skupaj 2,2 milijona ton surovega jekla, kar je za 100.000 ton manj kot v l. 1961.

ZDA - V jeklarni železarske družbe Great Lakes Corp. v Detroitu sta začeli ob koncu preteklega leta obratovati dve 300-tonski SM peči za forsirano obratovanje s kisikom. Njuna letna skupna zmogljivost je 2 milijona ton surovega jekla ter bosta na-domestili 10 navadnih SM peči.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame

ANTONIJE LOMOVŠEK

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so ji v njeni težki bolezni lajšali trpljenje in jo obiskovali.

Iskrena zahvala vsem zdravnikom in strežnemu osebju ter vodstvu in osebju socialnega zavoda dr. Franceta Berglja za vso skrb in nego v času njene bolezni.

Lepa in prisrčna hvala vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se tov. Kavčičevi in tov. Tomanu za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu ter vsem, ki so z nami sočustvovali in razumeli našo bol.

Vsem najlepša hvala.

Zalujoči: sinova Polde, Ivan, hčerki Slavka, Helena in ostalo sorodstvo

ŽELEZAR - Glasilo delovnega kolektiva Železarnice Jesenice - Ureja redakcijski odbor - Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Naslov: Uredništvo Železarnice, Železarna Jesenice, int. telefon št. 394 - Tisk ČP -Gorenjski tisk-

PREKLICI IZKAZNIC ZA VSTOP V ŽELEZARNO JESENICE

Preklicujemo veljavnost izkaznic za vstop v Železarno Jesenice, ki se glasijo na naslednja imena naših sodelavcev: Ferid Grgić, martinarna; Pavel Jagić, konstrukcijska del.; Veljko Bajić, valjarna 2400; Terezija Hočevar, transportni oddelek; Rezka Oblak, OTK; Anton Tomazin, livarna; Slavko Blatarič, plinski generatorji; Sulejman Hođić, martinarna; Tomaž Babič, predelovalni obrati.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru visokih peči se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Julij Knafelj, visoke peči

Nova brivnica na železniški postaji

Komunalni servis na Jesenicah je samostojno podjetje, ki vključuje pralnico, likalnico, kemično čistilnico, oddelek za popravilo nogavic, javno kopalnico s pedikersko službo in frizerski salon. Iz leta v leto dosegajo v tem kolektivu večje uspehe. Tako so lani oprali 155.000 kg perila, očistili 35.000 kg oblek in precej prekoračili količino iz leta 1961. Tudi oddelek za popravilo nogavic se je lepo uveljavil in se njegovih uslug poslužujejo naši prebivalci v vedno večjem številu. Čeprav so bile kopalnice - dve kadi in šest tušev, odprte šele jeseni, tudi to uslugo izkorišča že lepo število prebivalcev Jesenic in bližnje okolice, ker so cene zelo nizke in dostopne vsakomur.

Kot smo že omenili, posluje v okviru tega podjetja tudi frizerski salon, ki ima najmodernejšo poslovalnico na Jesenicah s kvalitetnimi in hitrimi uslugami. **V torek, 2. aprila, pa so odprli na železniški postaji Jesenice nov moderno urejen moški salon, ki je edini tovrstni lokal na**

Jesenicah. Nova brivnica je v adaptiranem prostoru poleg restavracije. Poleg tega pa posluje v okviru tega podjetja tudi brivnica in česalnica na Javorniku, ki bo prav tako letos preurejena, da bo odgovarjala potrebam prebivalcev Javornika in Koroške Bele.

To podjetje, v katerem je zaposlenih 65 oseb, od tega največ žensk, posluje zelo uspešno in je pozitivno kljub temu, da že od leta 1961 ni povišalo cen. Nenehno skrbi jo za izboljševanje organizacije dela in povečanje produktivnosti ter izboljšanje uslug. Da pa bi bili še bolj uspešni, si želijo nabaviti nujno potreben likalni stroj za avtomatsko likanje srajc ter še potrebne likalne stroje za kemično čistilnico, vendar lastnih sredstev za to še nimajo dovolj. Za zaključek lahko rečemo, da je to podjetje postalo na Jesenicah nepogrešljivo, saj nudi prebivalcem Jesenic ter bližnje in daljne okolice usluge, ki so se jih morali prej posluževati v Radovljici, Kranju ali pa celo v Ljubljani.

Z ZBORA VOLIVCEV NA JAVORNIKU

Problematiki Podkočne in Koroške Bele bomo morali posvetiti večjo pozornost

Kljub slabi udeležbi je bila razprava na zboru volivcev na Javorniku zelo živahna. Volivci so najprej poslušali poročilo o družbenem planu in proračunu občine Jesenice. V razpravi, ki je sledila poročilu Zdravka Smoleja, pa so volivci znova opozorili na nekatere že znane probleme. Odgovorne službe pri ObLO Jesenice so opozorili na probleme, ki bi jih lahko rešili z minimalnimi sredstvi. Iz razprave je bilo razvidno, da je zelo kritičen položaj v naselju Podkočna. Težave imajo s cesto, ki je v zelo slabem stanju odkar so začeli z gradnjo mostu čez Savo. V bližini mostu bo treba napraviti oporni zid, ker bi v nasprotnem primeru lahko prišlo do rušenja hriba in bi bile tako v nevarnosti hiše. Se večje težave imajo s pitno vodo, ki jo dobivajo iz studenca. Pri nedavnem pregledu so ugotovili, da voda ni zdrava, zato bo treba hitro ukrepati, da se bomo lahko izognili morebitni epidemiji itd.

Volivci so predlagali, da bi v središču vasi Koroška Bela

zgradili primerno stavbo, ali pa adaptirali poslopje, ki trenutno ni dovolj izkoriščeno. V preurejeno poslopje bi lahko namestili trgovino z zelenjavo, mlekarno ter mesnico. Tako bi najbolje pomagali prebivalcem Koroške Bele in še posebej gospodinjam, ki morajo sedaj iskati tovrstno blago v oddaljenih prodajalnah na Javorniku in Jesenicah.

Na Javorniku in Koroški Beli v večernih urah večkrat vlada skoraj popolna tema, kar pomeni, da z razsvetljavo nekaj ni v redu. Tudi prebivalci Podkočne se pritožujejo, da luči prižigajo šele ob 22.30 uri zvečer in gorijo naslednji dan tudi podnevi. Ob zaključku zбора volivcev so volivci predlagali, da bi na vsakem naslednjem zboru pregledali izpolnitev sklepov zadnjega zбора. O izpolnjevanju teh sklepov naj bi poleg odbornikov poročali tudi predsedniki prizadetih svetov ObLO Jesenice ter podjetij, ki jim je ObLO Jesenice poveril izpolnitev nalog skladno s sprejetimi sklepi zбора volivcev.

Jubilanti 50-letniki

V aprilu bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: **Olga Koder**, gostinska enota Železar, 2. aprila; **Franc Gorše**, promet, 4. aprila; **Herman Kavčič**, javornik II, 7. aprila; **Jurij Dolenc**, strugarna valjev, 11. aprila; **Pavel Kristan**, promet, 11. aprila; **Stanislav Možina**, transport, 13. aprila; **Ludvik Erjavec**, operativna novogradnja, 15. aprila; **Anton Svetina**, javornik I, 17. aprila; **Ivan Metličar**, mehanična delavnica, 18. aprila; **Vojteh Grebenšek**, mehanična delavnica, 19. aprila; **Marko Klinar**, konstrukcijska delavnica, 19. aprila; **Robert Sinkovec**, valjarna 2400, 21. aprila; **Janez Erman**, konstrukcijska delavnica, 25. aprila; **Filip Oblak**, garaža, 29. aprila in **Jakob Primožič**, javornik I, 30. aprila.

Ob življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo!

tehnični feljton

1 milijon ton proizvodnega elektro jekla v letu 1927 komaj 1 % svetovne proizvodnje jekla.

Od leta naprej pa so proizvodne zmogljivosti za elektro jeklo neprenehoma rasle in to tudi v času velike gospodarske krize okoli leta 1930, ko je svetovna proizvodnja jekla znatno padla. Tako se je proizvodnja elektro jekla v zadnjih treh desetletjih dvignila za več kot tridesetkrat in odstotek z ozirom na skupno svetovno proizvodnjo jekla od 1 na 9,5 %. V tonah se je povečala proizvodnja elektro jekla od 1 milijona ton v letu 1927 na približno 35 milijonov ton v letu 1961.

Takšen porast proizvodnje elektro jekla je omogočilo več faktorjev. Predvsem vedno večje potrebe za kvalitetnimi jekli, ki jih lahko izdelujemo najbolj ugodno ali pa celo samo v električnih pečeh, postopno znižanje cen električne energije, kar je predvsem omogočilo izgradnja velikih hidrocentral in končno nizki investicijski stroški, ki so zvezani s sorazmerno enostavno konstrukcijo same peči ter možnostjo hitre montaže.

V ostrem konkurenčnem boju med klasično SM pečjo in konvertorjem za žilavljenje s kisikom, se je začela istočasno tudi vedno bolj uveljavljati električna obločna peč velikih izmer. Medtem, ko smo še pred dobrimi desetimi leti poznali samo manjše električne peči, katerih zmogljivost je le redko prekoračila 30 ton, gradijo danes v mnogih železarnah električne obločne peči velikih dimenzij, ki imajo vsaj 5,2 metra premera, zmogljivosti 50 ton vložka in moč transformatorja 15.000 KVA. Vendar obratujejo danes že električne peči z zmogljivostjo 100 in tudi več ton vložka.

Tako se je elektropeč velikih izmer uveljavila predvsem tam, kjer ni pogojev za uvedbo konvertorjev za žilavljenje s kisikom, je pa na razpolago električna energija ter je v takšnem primeru električna peč primernejši agregat kot SM peč, ki zahteva predvsem znatno večje investicijske stroške, medtem ko je njen proizvodni program omejen in odvisen od cele vrste faktorjev. Iz teh razlogov smo se tudi v našem programu rekonstrukcije jeklarne odločili, da ne bomo gradili nove SM peči, temveč najprej eno in nato še drugo obločno električno peč velikih izmer.

S prvimi poskusi uporabe električne energije za proizvodnjo jekla so pričeli v zadnjih dveh desetletjih preteklega stoletja. Med pionirji elektrometalurgije je gotovo najbolj znan P. Louis Heroult, ki je prvi zgradil trofazno električno obločno peč, katera se je v svojem bistvu ohranila do danes. Ostala dva tipa električne peči za proizvodnjo jekla, to sta uporni in indukcijski, v količinskem smislu nista nikoli pomenili in tudi danes ne pomenita veliko.

Proizvodnja elektro jekla je do leta 1920 le

Razvoj svetovne proizvodnje elektro jekla

počasi naraščala in v takratni železarski industriji ni mnogo pomenila. Po letu 1920 so pričeli hitreje graditi nove električne peči ter povečevati njihovo zmogljivost, tako da je v letu 1927 dosegla proizvodnja elektro jekla prvič en milijon ton letno. Ker pa je tudi proizvodnja jekla v SM pečeh in Thomasovih konvertorjih v tem času precej hitro naraščala, je pomenilo